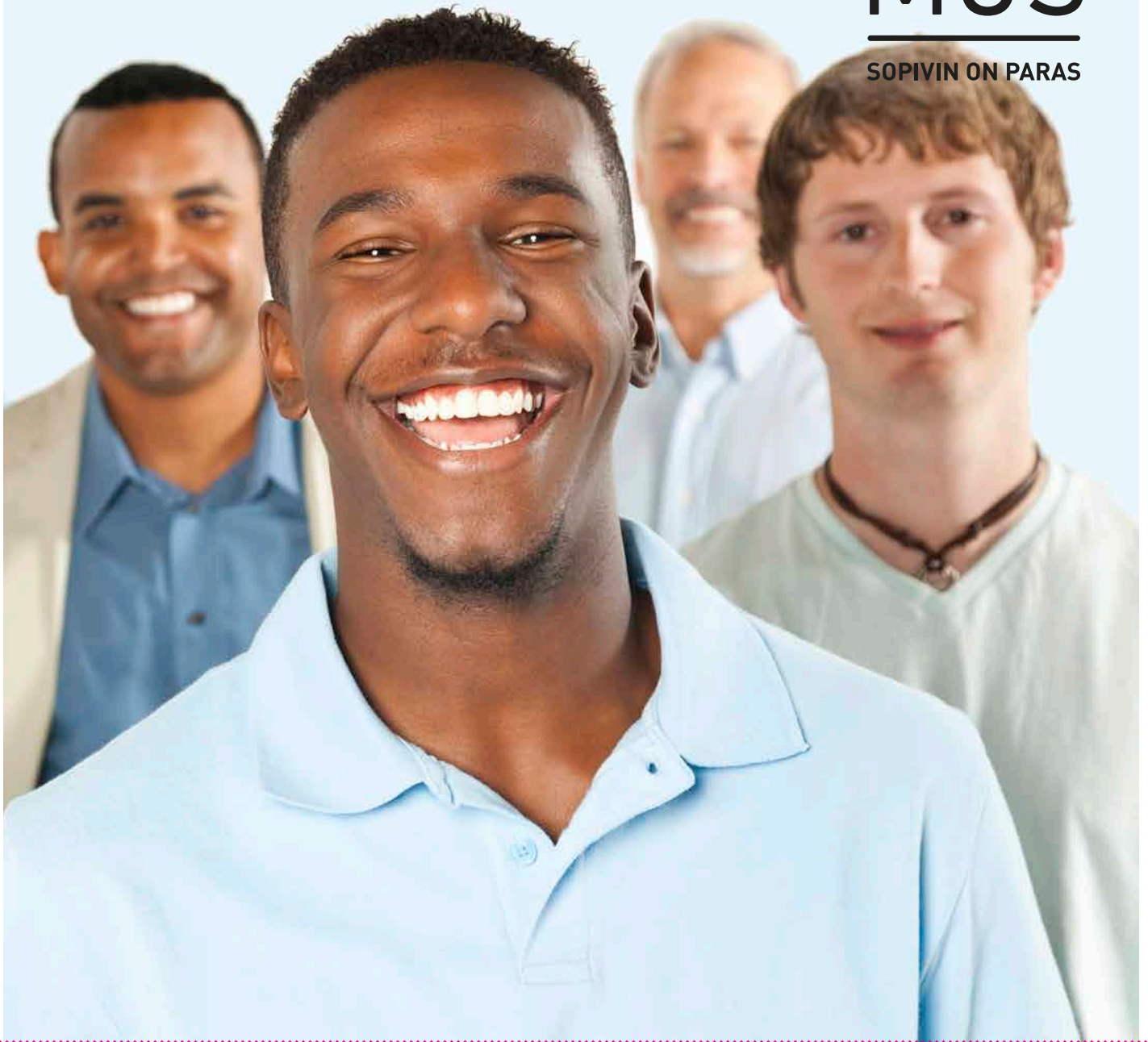

OPPI SOPI MUS

SOPIVIN ON PARAS

OPPISOPIMUSOPAS

SISÄLLYS

Alkusanat	2
Oppisopimus	3
Oma opiskeluohjelma	5
Osapuolten vastuut ja velvollisuudet	7
Työssä oppiminen	9
Tietopuoliset opinnot	11
Näyttötutkinnon suorittaminen	13
Oppisopimus päättyy	15
Opintososiaaliset etuudet ja koulutuskorvaus	17
Kun suunnitelma muuttuu	19

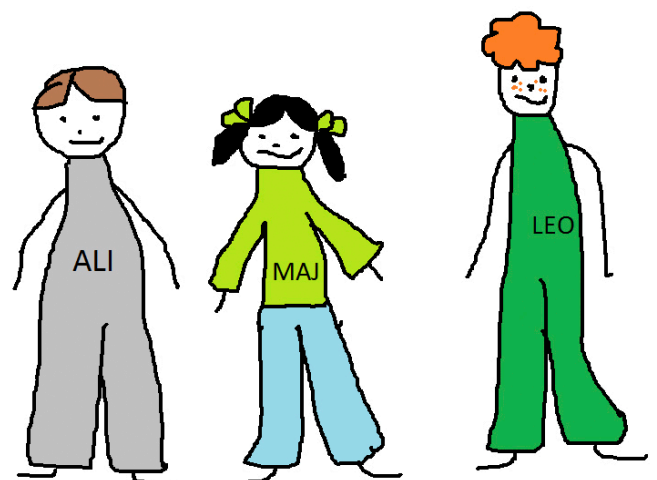
ALKUSANAT

TÄMÄ ON SINUN MAHDOLLISUUTESI - OPPISOPIMUKSELLA AMMATTIIN!

Oppisopimus sopii sinulle, joka haluat yhdistää työn ja opiskelun. Voit opiskella oppisopimuksella, jos sinulla on työpaikka tai olet yrittäjä ja olet vähintään 15 vuotta vanha. Oppisopimuksella sinä opiskelet työpaikalla työtä tekemällä. Lisäksi sinä täydennät opintoja oppilaitoksessa.

TÄSSÄ OPPAASSA KERROTAAN PERUSASIOITA OPPISOPIMUKSESTA

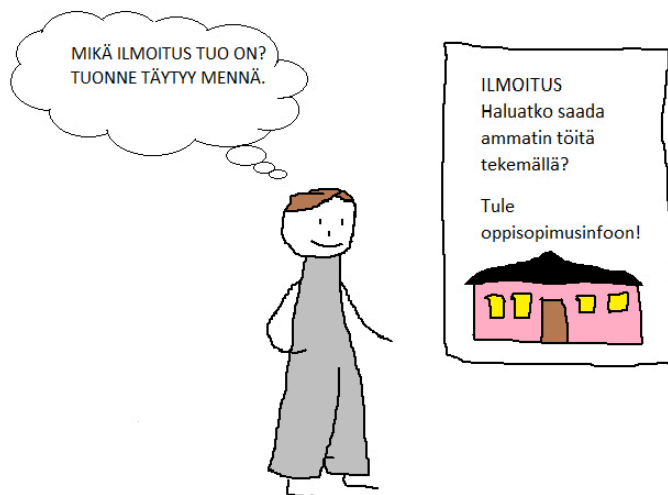
Oppaasta sinä saat tietoa siitä, mitä sinun täytyy tietää ja tehdä, kun haluat opiskella oppisopimuksella. Opas etenee oppisopimuksesta kiinnostuneen Alin sekä hänen ystäviensä Majn ja Leon tarinoiden avulla.

OPPISOPIMUS

1. Ali pohtii tulevaisuuttaan

2. Ali huomaa ilmoituksen

3. Oppisopimusinfossa

MIKÄ ON OPPISOPIMUS?

Oppisopimus on koulutus, jossa sinä teet töitä ja opiskelet samanaikaisesti. Voit opiskella oppisopimuksella melkein kaikkia ammatteja. Sinä tarvitset oppisopimustyöpaikan, jossa voit opiskella.

MITEN OPISKELET OPPISOPIMUKSELLE?

Opiskelet työpaikalla ja teet ammattiin kuuluvia työtehtäviä. Työpaikkakouluttaja tukee ja auttaa sinua. Työssä opit. Olet työpaikalla oppimassa noin 80 % opiskelua ajasta. Opiskelet tietuopuolisia opintoja oppilaitoksessa tai tekemällä verkko-opintoja tietokoneella.

OPISKELET OPPISOPIMUKSELLE JA SAAT PALKKAA!

Oppisopimuksen aikana työnantaja maksaa sinulle palkkaa. Palkka on työehtosopimuksen tai voimassa olevan työehtosopimuksen mukainen.

KUINKA PALJON MAKSAT OPISKELUSTA?

Opiskelu ei maksa sinulle mitään. Tutkinnon suorittamisesta maksat tutkintomaksun.

MITEN PÄÄSET OPPISOPIMUSKOULUTUKSEEN?

Soita tai mene käymään oppisopimustoimistossa. Toimistojen yhteystiedot löydät: www.oppisopimus.net. Myös oppisopimuksesta kiinnostunut työnantaja tai yrittäjä voi ottaa yhteyttä oppisopimustoimistoon.

Oletko töissä tai aloittamassa uudessa työpaikassa, haluat oppia uutta ja suorittaa tutkinnon?

- » Sinulla pitää olla työpaikka ja työajan pitää olla vähintään 25 tuntia viikossa. Työnantajan kanssa kirjoitetaan oppisopimus.

Oletko yrittäjä tai olet aloittamassa yritystoimintaa?

- » Yritystoiminnassa tarvitaan paljon osaamista. Oppisopimuksella voit opiskella asioita, joissa sinä ja yrityksesi haluatte kehittyä. Sinulla pitää olla käynnissä oleva yritystoiminta, jossa sinun työaika on vähintään 25 tuntia viikossa.

OMA OPISKELUOHJELMA

4. Tutkintoon hakeutuminen

5. Työpaikka sopii työssä oppimiseen

6. Oppisopimus ja opiskeluohjelma

MITÄ TUTKINTOJA VOIT SUORITTA A OPPISOPIMUKSELLA?

Voit suorittaa ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon kokonaan tai vain yhden tutkinnon osan. Voit katsoa, mitä tutkintoja on olemassa: www.ePerusteet.opintopolku.fi

MITEN VALITSET TUTKINNON JA TUTKINNON OSAT?

Ensin sinulla on oma idea ammatista tai haluat kehittyä nykyisessä työssä. Sen jälkeen keskustele työpaikan ja oppisopimustoimiston asiantuntijan kanssa. Katsotte, mikä on sinun aikaisempi osaaminen. Sitten sovitaan tavoitteet oppisopimukselle. Sinulle valitaan tutkinto ja tutkinnon osat, jotka sopivat työpaikan ja sinun oppimistarpeisiin.

MIKÄ ON OMA OPISKELUOHJELMA?

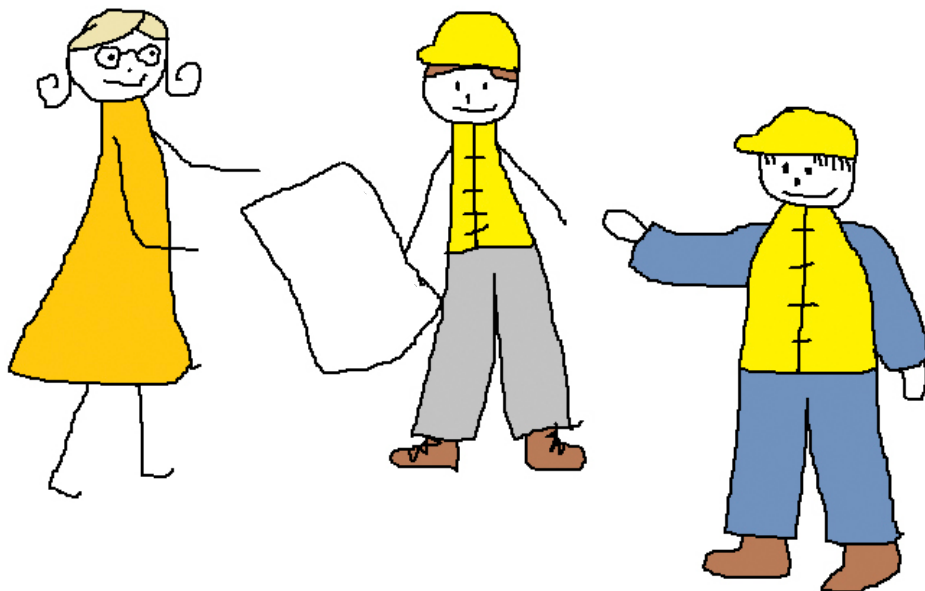
Sinulle tehdään oma opiskeluohjelma eli sinun opiskelu ja tutkinnon suorittaminen henkilökohtaistetaan. Opiskelet niitä asioita, joita tarvitset ammatissa ja joita et vielä osaa. Tutkintotilaisuudet suunnitellaan yhdessä työpaikan ja oppilaitoksen kanssa.

KUINKA PITKÄ OPPISOPIMUS ON?

Oppisopimuksen pituus on henkilökohtainen. Oppisopimukset voivat olla eripituisia, koska tavoitteet, tutkinnot ja aikaisempi osaaminen ovat erilaisia jokaisella opiskelijalla. Yleensä oppisopimus kestää 1–2 vuotta.

MUISTIINPANOJA

OSAPUOLTEN VASTUUT JA VELVOLLISUUDET

OSAPUOLET

Oppisopimuksessa on neljä osapuolta: opiskelija, työnantaja, oppisopimustoimisto sekä oppilaitos. Kaikilla on omat vastuut ja velvollisuudet.

OPISKELIJAN VASTUULLA:

- tehdä työtä työnantajan ohjauksessa
- opiskella oman opiskeluohjelman mukaan työpaikalla ja oppilaitoksessa
- arvioida itse omaa edistymistä
- osallistua tutkintotilaisuuksiin
- ilmoittaa mahdolliset poissaolot
- maksaa tutkintomaksu

TYÖNANTAJAN VASTUULLA:

- nimetä työpaikkakouluttaja
- mahdollistaa opiskelijan opiskeluohjelman mukaiset työtehtävät
- arvioida työssäoppimista
- järjestää opiskelijalle mahdollisuus osallistua tietopuolisiin opintoihin ja tutkintotilaisuuksiin
- ilmoittaa mahdollisista muutoksista
- huolehtia työnantajan velvollisuuksista
- maksaa opiskelijalle alan työehtosopimuksen mukaista palkkaa

OPPISOPIMUSTOIMISTON VASTUULLA:

- vastata yhteistyössä muiden osapuolten kanssa henkilökohtaistamissuunnitelman tekemisestä
- suunnitella koulutus yhdessä opiskelijan, työnantajan, työpaikkakouluttajan ja oppilaitoksen kanssa
- maksaa työnantajalle koulutuskorvaukset ja opiskelijalle opintososiaaliset edut
- ohjata ja neuvoa
- seurata ja arvioida koulutusta
- purkaa oppisopimus, jos sopimusosapuolet eivät huolehdi velvollisuuksistaan

OPPILAITOKSEN VASTUULLA:

- järjestää tietopuoliset opinnot
- arvioida oppimisen edistymistä
- ohjata opiskelijaa tutkinnon suorittamisen suunnittelussa
- järjestää tutkintotilaisuudet

MUISTIINPANOJA

TYÖSSÄ OPPIMINEN

7. Työssä oppiminen alkaa

8. Ali harjoittelee uusia tehtäviä

MITÄ TYÖSSÄ OPPIMINEN ON?

Työssä oppiminen on sitä, että sinä opiskelet työpaikalla. Sinä suunnittelet työssä oppimisen yhdessä työpaikkakouluttajan, oppilaitoksen kouluttajan ja oppisopimus-toimiston kanssa.

MITÄ TYÖSSÄ OPPIMISEN SUUNNITELMA SISÄLTÄÄ?

- työtehtävät, joita tekemällä sinä opit ja saavutat tutkinnon tavoitteet
- järjestelyt, joilla sinä voit perehtyä työpaikan eri tehtäviin
- aikataulun, jonka mukaan sinä opit työpaikalla
- henkilöt, jotka perehdyttävät, ohjaavat ja arvioivat sinua.

KUKA ON TYÖPAIKKAKOULUTTAJA?

Työpaikkakouluttaja on osaava kollega tai esimies työpaikalla. Yrittäjän työpaikkakouluttajaa kutsutaan mentoriksi. Työpaikkakouluttaja neuvoo ja tukee työpaikalla tapahtuvaa oppimista.

MIKÄ ON TYÖPAIKKAKOULUTTAJAN ROOLI JA TEHTÄVÄT?

Työpaikkakouluttaja on sinun kouluttaja työpaikalla. Työpaikkakouluttaja:

- perehdyttää sinut työhön ja työyhteisöön
- auttaa ja ohjaa sinua työtehtävissä
- seuraa ja arvioi sinun oppimista

MITEN TYÖSSÄ OPPIMISTA SEURATAAN JA ARVIOIDAAN?

Palaute ja arviointi on suullista ja kirjallista.

KUKA ARVIOI TYÖSSÄ OPPIMISTA?

Arviointia tekevät sinä itse, työpaikkakouluttaja ja työ-kaverit.

”Työssä oppiminen oli kaikkein hyödyllisin opiskelun osa. Työpaikkakouluttaja oli tosi kannustava. Häneltä kysyin ihan mitä vain työpaikasta ja työtehtävistä. Myös muut työntekijät neuvoivat, jos en itse osannut tai tiennyt jotain.”

”Oppimisen arviointia tapahtui oikeastaan koko ajan. Sain palautetta omasta osaamisesta joka päivä työkavereilta ja työpaikkakouluttajalta. Lisäksi kävin arviointikeskustelun työpaikkakouluttajan kanssa pari kertaa vuodessa.”

TIETOPUOLISET OPINNOT

9. Väliällä on tietopuolisia opintoja

10. Ali nauttii ryhmätöistä

TIETOPUOLISET OPINNOT JÄRJESTÄÄ OPPILAITOS

Sinä opiskelet työpaikalla käytännön työtehtäviä. Sen lisäksi sinä opiskelet ammattiin kuuluvia tietopuolisia opintoja oppilaitoksessa.

KUINKA PALJON ON TIETOPUOLISIA OPINTOJA?

Tietopuolisten opintojen määrä riippuu tutkinnosta ja omasta opiskelusuunnitelmasta. Tietopuolisten opintojen pituus voi olla yhdestä päivästä pariin viikkoon kerralla. Yleensä perustutkinnoissa tietopuolisia opintoja on enemmän kuin ammatti- tai erikoisammattitutkinnoissa.

MITEN TIETOPUOLINEN OPETUS TAPAHTUU?

Opiskelet tutkinnon asioita monella eri tavalla. Opetus- ja opiskelumenetelmiä ovat esimerkiksi:

- luennot
- etätehtävät
- ryhmätyöt
- tutustumiskäynnit
- ohjauskeskustelut
- verkkokurssit ja -keskustelut
- kirjallisuus

MITEN TIETOPUOLINEN OPPIMINEN ARVIOIDAAN?

Sinun tietopuolista oppimista arvioivat oppilaitoksen kouluttajat. He antavat sinulle suullista tai kirjallista palautetta.

”Teoriajaksot täydensivät hyvin työssäoppimista työpaikalla. Koulusta saadut etätehtävät liittyivät suoraan omaan työhön ja syvensivät oppimista. Osa teoriaopinnoista oli verkkokursseja, jotka suoritin omaan tahtiin.”

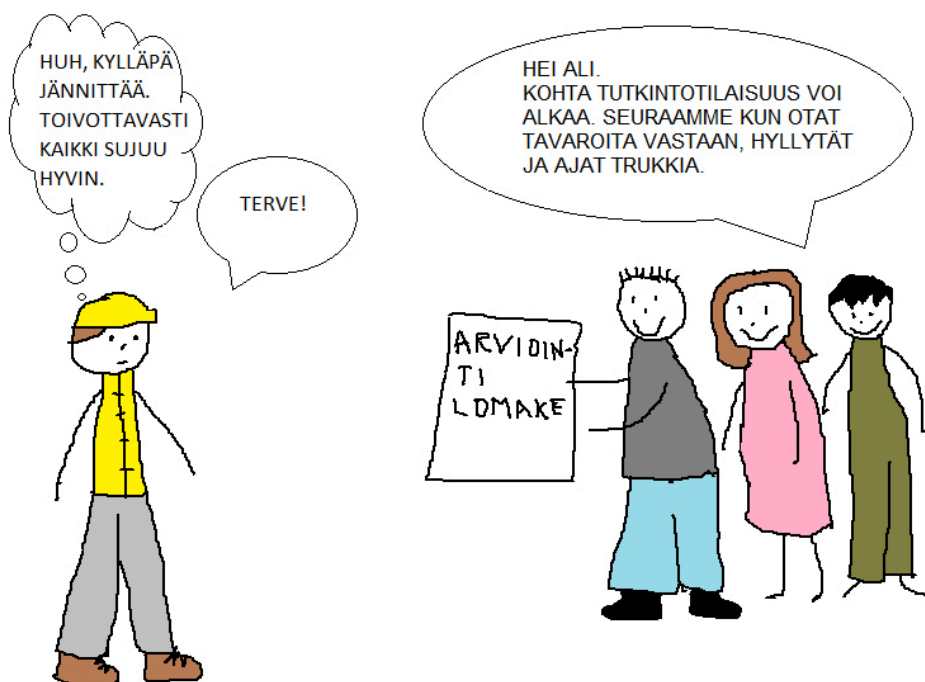
MUISTIINPANOJA

NÄYTTÖTUTKINNON SUORITTAMINEN

11. Pian Ali osaa tarvittavat asiat

12. Tutkintotilaisuus alkaa pian

MITEN SUORITAN NÄYTTÖTUTKINNON?

Sinä suoritat tutkinnon työelämän aidoissa työtehtävissä, tutkintotilaisuuksissa. Sinä näytät tutkintotilaisuudessa, että sinulla on ammattitaito. Sinä laadit eli kirjoitat kirjallisen tutkinnon suorittamissuunnitelman. Työpaikkakouluttaja ja oppilaitoksen kouluttaja ohjaavat sinua suunnitelman laatimisessa.

MITÄ KIRJOITAN TUTKINNON SUORITTAMISSUUNNITELMAAN?

- Mitä työtehtäviä teet? Millä työtehtävillä näytät, mitä osaat?
- Missä ja milloin sinä teet eri työtehtävät?
- Ketkä sinun osaamista arvioivat?

MISSÄ TUTKINTOTILAISUUDET JÄRJESTETÄÄN?

Tutkintotilaisuudet järjestetään työpaikalla.

MILLOIN TUTKINTOTILAISUUDET JÄRJESTETÄÄN?

Tutkintotilaisuudet järjestetään sen jälkeen, kun osaat tutkinnossa vaaditut asiat. Aika sovitaan yhdessä.

MITÄ TUTKINTOTILAISUUDESSA ARVIOIDAAN?

Tutkintotilaisuudessa arvioidaan sinun osaamista tutkinnon perusteiden mukaan - sinun tutkintosuoritusta. Tutkinnon perusteissa lukee taidot ja osaaminen, jota ammatissa tarvitaan eli ammattitaitovaatimukset:

Esimerkiksi:

- Hallitsetko sinä työmenetelmät ja välineet?
- Hallitsetko sinä työprosessin?
- Osaatko sinä suunnitella työtä?
- Onko sinulla työturvallisuus hallinnassa?
- Oletko sinä aktiivinen ja omatoiminen?
- Sujuuko sinulta yhteistyö muiden kanssa?
- Kuinka järjestelmällistä sinun toiminta on?
- Miten sinä osaat ratkaista ongelmia?
- Osaatko sinä antaa palautetta?
- Osaatko ottaa vastaan palautetta?

KUKA ARVIOI TUTKINTOSUORITUSTA?

Tutkintosuoritusta arvioi työnantajan edustaja, työntekijöiden edustaja ja opetusalan edustaja. Myös sinä itse arvioit omaa osaamista. Työpaikkakouluttaja ei yleensä osallistu tutkintosuoritusten arviointiin.

TODISTUKSET

Sinä saat tutkintotodistuksen, kun sinä olet suorittanut hyväksytysti tutkintoon kuuluvat tutkinnon osat.

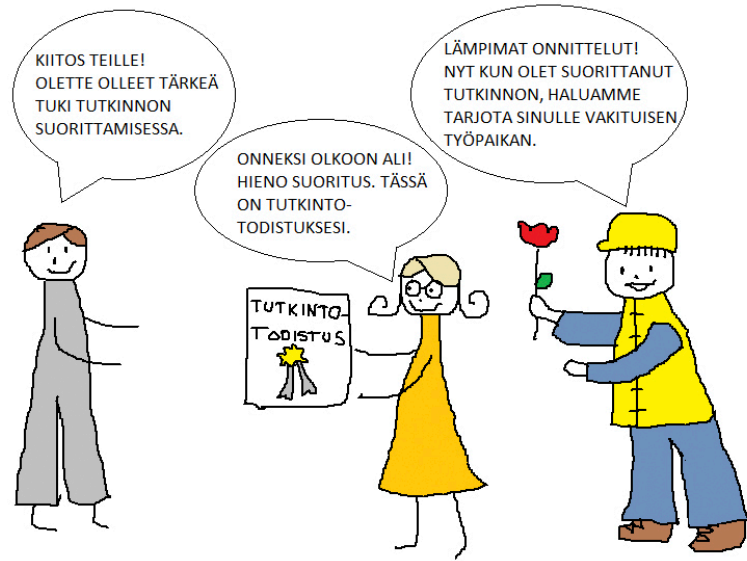
Jos suoritat hyväksytysti vain tutkinnon osan tai osia, saat todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta.

” Tutkintotilaisuus oli ihan tavallinen työtehtävä paitsi että arvioijat seurasivat työskentelyäni. He myös kysyivät välillä minulta kysymyksiä ja halusivat nähdä dokumentteja, joita olin tehnyt. Tutkintotilaisuuden loppuksi minä vielä arvioin itse omaa työskentelyäni.”

OPPISOPIMUS PÄÄTTYY

13. Todistusten jako

14. Ammattitutkintostipendi

15. Ali iloitsee urakan jälkeen

MILLOIN OPPISOPIMUS PÄÄTTYY?

Oppisopimus päättyy, kun olet suorittanut tutkinnon tai sinulle sovittu oppiaika loppuu.

Kun oppisopimus päättyy, niin sinä ja työpaikkakoulutaja arvioitte työpaikalla tapahtunutta oppimista ja ammattitaidon kehittymistä päättöarvioinnissa. Päättöarviointi on keskustelu.

MITÄ TODISTUKSIA SAAT?

Saat kaksi todistusta, toisen osallistumisesta ja toisen tutkinnosta.

- todistus oppisopimuskoulutukseen osallistumisesta
- tutkintotodistus suoritetusta tutkinnosta tai tutkinnon osista

ONNEA! SINULLA ON JATKO-OPISKELUKELPOISUUS

Oppisopimuksen jälkeen voit jatkaa opiskelua. Voit suorittaa muita toisen asteen tutkintoja, esimerkiksi erikoisammattitutkinnon tai voit hakea opiskelemaan korkeakouluun.

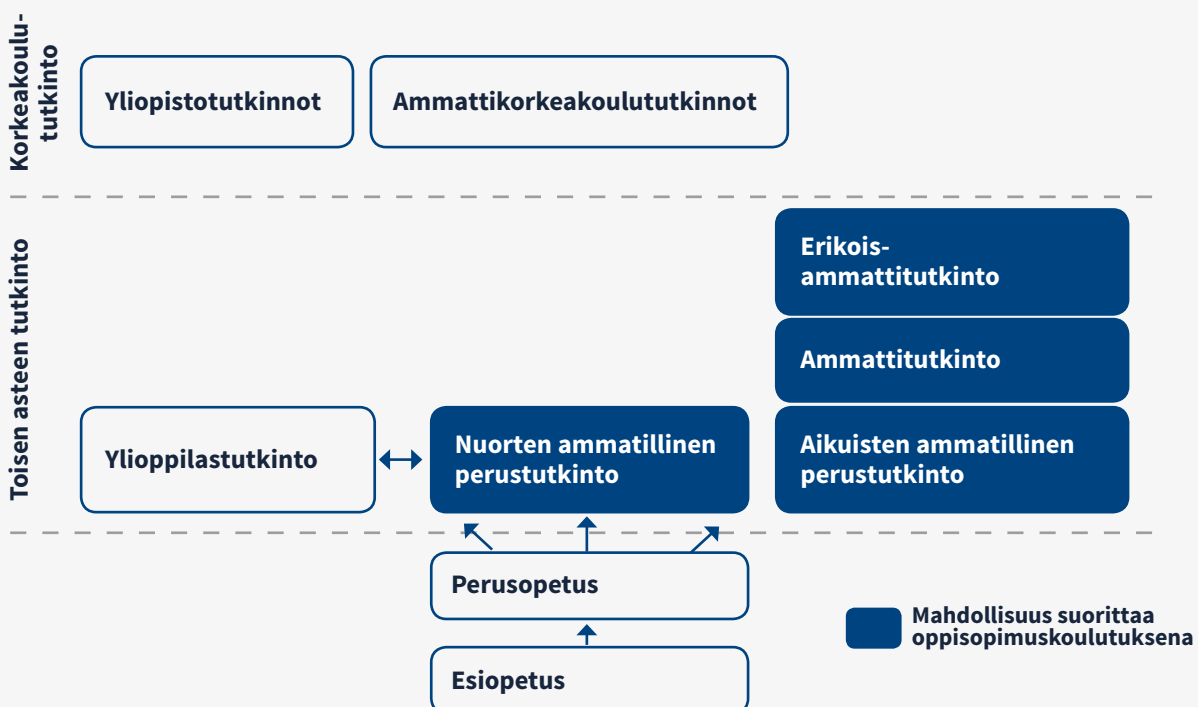
KUN OPPISOPIMUS PÄÄTTYY - VOIT HAKEA AMMATTITUTKINTOSTIPENDIÄ

Ammattitutkintostipendin suuruus on noin 400 euroa. Voit hakea ammattitutkintostipendiä, jos

- olet ollut työssä suomalaisella työnantajalla 5 vuotta tai enemmän
- ja olet alle 64 vuotta vanha.
- suoritat koko näyttötutkinnon.

Stipendi haetaan Koulutusrahastosta. Stipendin hakuohje ja -lomake: www.koulutusrahasto.fi. Sinulla on yksi vuosi aikaa hakea stipendiä.

TUTKINTORAKENNE SUOMESSA

OPINTOSOSIAALISET ETUUKSET JA KOULUTUSKORVAUS

16. Miten opinnot rahoitetaan?

MISTÄ OPISKELIJA SAA RAHAA OPPISOPIMUKSEN AIKANA?

Työnantaja maksaa sinulle palkkaa, kun olet oppisopimuksella töissä työpaikalla.

Jos työnantaja ei maksa sinulle palkkaa siltä ajalta, kun opiskelet oppilaitoksessa voit saada päivärahaa, perheavustusta, matkakorvausta ja majoituskorvausta.

Päiväraha

- Saat päivärahaa, kun opiskelet oppilaitoksessa tai olet tutkintotilaisuudessa työpäivän aikana vain, jos sinulle ei makseta palkkaa.
- Jos opiskelet oppilaitoksessa työajan ulkopuolella tai vapaapäivänä, sinä et saa päivärahaa.

Perheavustus

- Sinä saat perheavustusta, jos sinä olet alle 18-vuotiaan lapsen huoltaja ja lapsi asuu samassa taloudessa.

Matkakorvaus

- Sinä saat matkakorvausta, kun menet oppilaitokseen ja matka on yli 10 km yhteen suuntaan.
- Matkakorvaus on yksi meno-paluulippu/teoriajakso oppilaitoksessa tai yli viikon kestävältä teoriajaksolta yksi meno-paluulippu/viikko halvimman kulkuneuvon mukaan.

Majoituskorvaus

- Sinä saat majoituskorvausta, jos teoriajakso oppilaitoksessa on sinun koti- tai oppisopimuspaikkakunnan ulkopuolella. Jos opetus kestää vain yhden päivän, sinulle ei makseta majoituskorvausta.

MITÄ TYÖNANTAJALLE MAKSETAAN?

Työnantaja saa rahaa eli koulutuskorvausta sinun kouluttamisesta. Koulutuskorvaus maksetaan työnantajalle.

TYÖ- JA ELINKEINOTOIMISTON MYÖNTÄMÄ PALKKATUKI

Työnantaja voi hakea TE-toimistolta palkkatukea työttömän henkilön kouluttamiseen oppisopimuksella. Jos työnantajalle myönnetään oppisopimuskoulutukseen palkkatukea, TE-palvelut lähettää työnantajalle palkkatukipäätöksen sekä tarvittavan ohjeistuksen.

”Teoriajakso oli Hämeenlinnassa ja menin kotoa ensin bussilla rautatieasemalle. Sieltä ostin meno-paluulipun junaan. Hämeenlinnan rautatieasemalta oli aika pitkä matka oppilaitokseen, joten otin taksin. Taksi oli kallis. Kun hain matkakorvausta niin minua vähän harmitti, koska en saanut taksirahoja - vain bussirahat. Bussilinja kulki ihan oppilaitoksen vierestä, joten olisin helposti päässyt sinne bussilla ja siksi minulle maksettiin vain bussilippu.”

KUN SUUNNITELMA MUUTTUU

MINÄ KESKEYTIN OPPISOPIMUKSEN, KUN
JÄIN HOITOVAPAALLE. MUTTA ENSI VUONNA
AION TAAS JATKAA. SOVIN ASIASTA
ETUKÄTEEN TYÖNANTAJAN JA
OPPISOPIMUSTOIMISTON KANSSA.

17.

Suunnitelmat voivat myös muuttua

SUUNNITELMA MUUTTUU?

Oppisopimuskoulutuksen aikana moni asia voi muuttua.

Voi olla, että

- sinun työpaikkakouluttaja voi vaihtua
- sinun oppisopimusaika voi muuttua
- sinun henkilökohtaisessa opiskeluohjelmassa tapahtuu muutoksia (esimerkiksi opintojen sisältö ja toteutustapa)

Sovi muutoksista aina etukäteen työnantajan ja oppisopimustoimiston kanssa!

MILLOIN VOIN KESKEYTTÄÄ OPPISOPIMUKSEN?

Voit keskeyttää oppisopimuskoulutuksen esim. äitiysloman, armeijan, sairauden tai muun pitkän työstä poisolon vuoksi. Kun oppisopimus on keskeytetty, et voi osallistua tietopuolisiin opintoihin.

MILLOIN OPPISOPIMUS VOIDAAN PURKAA?

Oppisopimus voidaan purkaa:

- koeaikana yksipuolisesti tai yhteisestä sopimuksesta
- opiskelun aikana opiskelijan ja työnantajan yhteisestä sopimuksesta

Oppisopimuksen voi purkaa, jos työpaikalla järjestetyssä koulutuksessa ei noudateta lakia tai sopimusta. Oppisopimus voidaan purkaa myös esimerkiksi silloin, jos opiskelija ei osallistu tietopuolisiin opintoihin.

MUISTIINPANOJA

LINKKEJÄ

www.oppisopimus.fi

www.koulutusrahasto.fi/fi/aikuiskoulutustuen-hakijoille

www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/ammattikoulutus

www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/ammattikoulutus/nayttotutkinnot

www.duunivalmentaja.fi

Hanketta rahoittaa

Hankeyhteistyössä

point college
PORVOO · BORGÅ